

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 206

София, 14.05.2019 година

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, ЧЕТВЪРТО ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ в закрито съдебно заседание на десети май две хиляди и деветнадесета година в състав:

Председател: Светла Цачева

Членове: Албена Бонева

Боян Цонев

изслуша докладваното от съдията Цачева ч. гр. д. № 1447 по описа за 2019 год., и за да се произнесе взе предвид следното:

С определение № 93 от 11.02.2019 г. по гр.д. № 2533/2018 г. на Трето гражданско отделение на Върховния касационен съд е оставена без разглеждане касационна жалба вх. № 4583 от 04.04.2018 г., подадена от Р. В. Г. [населено място] против решение № 74 от 27.02.2018 г. по гр.д. № 1540/2017 г. на Старозагорски окръжен съд.

Частна жалба против определение № 93 от 11.02.2019 г. по гр.д. № 2533/2018 г. на Трето гражданско отделение на Върховния касационен съд, с изложени оплаквания за незаконосъобразността му е постъпила от Р. В. Г. [населено място].

Частната жалба е постъпила в срок, редовна е и е допустима – обжалваният съдебен акт прегражда по-нататъшното развитие на производството, поради което подлежи на касационно обжалване на основание чл. 274, ал.1, т.1, вр. с ал. 2 ГПК.

По основателността на частната жалба, съставът на Четвърто гражданско отделение на Върховния касационен съд намира следното:

Предмет на делото са обективно съединени иски с правно основание чл. 82 ЗЗД, предявен от Р. В. Г. [населено място] против „Ди Ен Си Груп“ ООД, [населено място] за сумата 15000 лева, съставляващи обезщетение за претърпени загуби от неизпълнение на задължение на ответника по договор за извършване на строителни работи от 31.10.2012 г. и насрещни иски с правно основание чл. 79 ЗЗД във вр. с чл. 266, ал. 1 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД, предявени от „Ди Ен Си Груп“ ООД, [населено място] против Р. В. Г. за сумите 15401 лева, съставляващи неизплатено възнаграждение по договора за извършване на строително-монтажни работи, както и за обезщетение в размер на законната лихва в размер на 5036,20 лева. Първоначалния иск се основава на твърдения, че след сключване на договор с ответника за изпълнение на строителни работи в собствения и недвижим имот, ищцата е сключила с трето лице предварителен договор за продажба на имота. Ответникът не е изпълнил в срок задълженията си по договора за строителство, поради което ищцата не е могла да го прехвърли в уговорения вид на купувача по предварителния договор. Купувачът е развалил предварителния договор и е поискал връщане на платения по него задатък в двоен размер, който ищцата е изплатила на 04.08.2016 г. Претендира сумата 15000 лева – сумата, изплатена на купувача по предварителния договор на основание чл. 93, ал. 2 ЗЗД над размера на върнатото капаро. Насрещният иск е основан на твърдения за извършени и приети от възложителя строителни работи, които не са били заплатени в уговорения в договора срок.

С определение № 93 от 11.02.2019 г. по гр.д. № 2533/2018 г. на Трето гражданско отделение на Върховния касационен съд, касационната жалба против въззивното решение по делото е оставена без разглеждане. Съдът е приел, че въззивното решение е постановено по търговско дело с цена на всеки от исковете под 20000 лева, поради което на основание чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК решението не подлежи на касационно обжалване.

В частната касационна жалба против определението на тричленния състав на Върховния касационен съд, постъпила от Р. В. Г. [населено място] се поддържа, че съгласно практиката на Върховния касационен съд, правоотношенията между физическо лице и търговец, възникнали във връзка с изпълнението на договор за изработка се разглеждат по общия исков ред, а прагът за допустимост до касационно обжалване е 5000 лева.

Приложени са актове на Гражданска колегия на ВКС: определение № 350 от 20.03.2014 г. по гр.д. № 1261/2012 г. III г.о. ВКС; определение № 963 от 22.07.2014 г. по гр.д. № 1334/2014 г. IV г.о. ВКС; решение № 430 от 20.01.2015 г. по гр.д. № 1673/2014 г. IV г.о. ВКС; определение № 248 от 29.02.2016 г. по гр.д. № 330/2016 г. III г.о. ВКС; определение № 547 от 23.11.2016 г. по гр.д. № 4967/2016 г. IV г.о. ВКС и определение № 117 от 12.03.2018 г. по гр.д. № 821/2018 г. IV г.о. ВКС.

Ответникът по частната касационна жалба „Ди Ен Си Груп” ООД, [населено място] счита, че жалбата е неоснователна. Поддържа се, че договорът за СМР е търговска сделка по смисъла на чл. 286, ал.1 ЗЗД; че делото с предмет правоотношения по тази сделка е търговско, поради което решението на въззивния съд е изключено от касационен контрол на основание чл. 280, ал.3, т.1 ГПК. Посочени са определения, даващи разрешение на въпроса в посочения смисъл, постановени от състави на Търговска колегия на Върховния касационен съд.

В приложените към частната касационна жалба решение № 430 от 20.01.2015 г. по гр.д. № 1673/2014 г. IV г.о. ВКС; определение № 350 от 20.03.2014 г. по гр.д. № 1261/2012 г. III г.о. ВКС и определение № 963 от 22.07.2014 г. по гр.д. № 1334/2014 г. IV г.о. ВКС е прието, че правоотношенията, възникнали във връзка с изпълнение на договори за извършване на строително-монтажни работи, сключени между физически лица (като възложители) и търговски дружества (като изпълнители) се разглеждат по реда на общия исков процес, а постановените по тези дела въззивни решения подлежат на касационно обжалване като граждански дела, т.е. когато цената на иска е над 5000 лева.

В други съдебни актове, постановени от състав на Гражданска колегия на ВКС (определение № 547 от 23.11.2016 г. по гр.д. № 4967/2016 г. IV г.о. ВКС и определение № 117 от 12.03.2018 г. по гр.д. № 821/2018 г. IV г.о. ВКС) е прието, че споровете, произтичащи от търговски сделки, когато са родово подсъдни на окръжен съд, подлежат на разглеждане по реда на производството по търговски спорове и в този смисъл тези дела са търговски. Прието е обаче, че делата, които имат за предмет правоотношения, произтичащи от търговски сделки (в това число абсолютните) и една от страните не е търговец, не са търговски по смисъла на чл. 280, ал. 2, т.1 ГПК (ред. ДВ, бр. 8 от 2017г.), тъй като основанието за определяне на по-висок праг за достъп до касационно обжалване според

паричната оценка на предмета на делото е, че в отношенията между търговци сумата 20000 лева не е значителна.

Същевременно в определение № 223 от 02.04.2012 г. по ч.т.д. № 504/2011 г. II т.о. ВКС; определение № 259 от 05.04.2012 г. по ч.т.д. № 221/2012 г. II т.о. ВКС; определение № 898 от 13.12.2013 г. по ч.т.д. № 4504/2013 г. I т.о. ВКС; определение № 359 от 14.07.2017 г. по ч.т.д. № 1227/2017 г. I т.о. ВКС е прието, че сделка за извършване на строително-монтажни работи, имаща характер на договор за изработка, сключена между физическо лице и търговско дружество изпълнител във връзка с упражняваното от него занятие е търговска спрямо него на основание чл. 286, ал.1 ТЗ, а съгласно чл. 287 ТЗ правилата за търговските сделки са приложими и за възложителя физическо лице. Прието е, че дело с предмет правоотношения, възникнали във връзка с договор за строителство, сключен от нетърговец и търговец при упражняване на занятието му е търговско и спрямо него важат правилата за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал.3, т.1 ГПК, т.е. не се допуска касационно обжалване, когато цената на иска е до 20000 лева.

Предвид констатираното противоречие в практиката на Върховния касационен съд, производството по делото следва да бъде спряно и на основание чл. 292 ГПК следва да бъде предложено на общото събрание на гражданска колегия да постанови тълкувателно решение по обуславящите изхода на делото въпроси по приложението на чл. 280, ал. 3, т.1 ГПК – гражданско или търговско е дело с предмет правоотношения, възникнали по договор за изпълнение на строителни работи, сключен между физическо лице и търговец във връзка с упражняваното от него занятие и какъв е прагът за достъп до касационно обжалване на въззивното решение по делото.

Воден от изложеното, Върховният касационен съд, състав на Четвърто гражданско отделение

О П Р Е Д Е Л И :

СПИРА производството по ч.гр.д. № 1447/2019 година на Четвърто гражданско отделение на Върховния касационен съд.

ПРЕДЛАГА на общото събрание на гражданска колегия на Върховния касационен съд да постанови тълкувателно решение по процесуалноправните въпроси по приложението на чл. 280, ал. 3, т.1 ГПК - гражданско или търговско е дело с предмет правоотношения, възникнали по договор за изпълнение на строителни работи, сключен между физическо лице и търговец във връзка с упражняваното от него занятие и какъв е прагът за достъп до касационно обжалване на въззивното решение по делото.

Определението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п./

ЧЛЕНОВЕ: /п./
/п./